

Στο δικό της Πνευματικό Κέντρο εγκαταστάθηκε η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας

Στο συνοικισμό του Πανοράματος σε μια πανέμορφη τοποθεσία κτίστηκε, ως γνωστόν, το Πνευματικό Κέντρο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας (Ε.Λ.Β.), το οποίο αποτελεί τόπο συνάντησης και δημιουργίας για το Δ.Σ. και τα μέλη της Λέσχης. Το πρωί της περασμένης Κυριακής 8 Φεβρουαρίου, ο Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ.κ. Παντελεήμων, τέλεσε τον αγιασμό εγκατάστασης της Ε.Λ.Β. στο νέο κτίριο μαζί με την κοπή της βασιλόπιτας.

Ο πρόεδρος της Λέσχης κ. Γιάννης Μιχαηλίδης παίρνοντας το λόγο καλωσόρισε τους προσκεκλημένους, αναφέρθηκε στην προσπάθεια και στον άοκνο αγώνα τόσο του Δ.Σ. όσο και όλων των μελών για τη δημιουργία της πνευματικής - πολιτιστικής στέγης.

Παράλληλα ευχαρίστησε όλους όσους πίστεψαν και ενίσχυσαν ηθικά και υλικά στη δημιουργία του αξιόλογου αυτού έργου και διαβεβαίωσε ότι ο συγκεκριμένος χώρος θα φιλοξενεί και θα αγκαλιάσει δράσεις όλων των πολιτιστικών συλλόγων και φορέων της περιοχής.

Στον χαιρετισμό του ο δήμαρχος Βέροιας κ. Χρήστος Σκουμπόπουλος είπε μεταξύ άλλων: "Πρόκειται για ένα έργο πολυσύνθετο και πολυεπίπεδο, που καθιστά την Εύξεινο Λέσχη Βέροιας ένα από τα πιο δραστήρια και δημιουργικά σωματεία, όχι μόνο της περιοχής μας, αλλά ίσως και ολόκληρης της χώρας.

Νιώθουμε ιδιαίτερη χαρά και υπερηφάνεια που η δική μας Εύξεινος Λέσχη έχει κατακτήσει, με το σπαθί της, την καθολική αναγνώριση και που όπως εγκαθίσταται σήμερα στην κορυφή της πόλης, έτσι έχει εγκατασταθεί αμετακίνητα στην κορυφή της ποιότητας, της προσφοράς και της δημιουργίας, στην κορυφή της τήρησης των παραδόσεων και της μεταλαμπάδευσής της ποντιακής ιδέας". Καταλήγοντας ο δήμαρχος Βέροιας, τόνισε: "Θεωρούμε ως αυτονόητη υποχρέωση και ως πρωταρχικό καθήκον της τοπικής αυτοδιοίκησης να δώσουμε και από το βήμα αυτό τη διαβεβαίωση πως σε όλες τις αξιόπαινες δραστηριότητες και σε όλες τις σπουδαίες πρωτοβουλίες της Λέσχης. Ο Δήμος Βέροιας θα είναι υποστηρικτής, συμπαραστάτης και βοηθός, συμβάλλοντας όπου και όσο μπορεί, στην ευόδωση των σκοπών της Λέσχης".

"ΛΑΟΣ", 11-2-2004

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Ενας χορός που ξύπνησε μνήμες και ζωντάνεψε όνειρα δεκαετιών

Από την Εύξεινο Λέσχη Βέροιας γνωστοποιούνται τα εξής:

"Οι χοροί των αδελφών Σωματείων δεν πρέπει να έχουν αποκλειστικά τον χαρακτήρα της διασκέδασης. Ακόμα και την ώρα αυτή σφειλούμε να θυμηθούμε και να φέρουμε στο φως, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, την ανεκτίμητη προγονική μας κληρονομιά. Εκεί στις αλησμόνητες

Συνέχεια στη σελ. 3

Εκδρομή στον Πόντο με την Εύξεινο Λέσχη Βέροιας

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας γνωστοποιεί στα μέλη και τους φίλους, ότι προγραμματίζει δωδακήμερη εκδρομή στις πιο σημαντικές περιοχές του Πόντου.

Η εκδρομή θα γίνει με πούλμαν το καλοκαίρι του 2004 μεταξύ Ιουλίου και Αυγούστου.

Για όσους ενδιαφέρονται, τα τηλέφωνα είναι: 23310 28356 και 72060.

Η ΕΠΙΦΥΛΜΙΔΑ ΤΟΥ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

Του Γιάννη Μελετιδή

Νόστιμον ήμαρ

Σ' εκείνα τα μαύρα και πικρά χρόνια της αξημέρωτης σκλαβιάς, εκεί στον Πόντο, η Ξεντιά έπαιρνε από τη γενέτειρά τους τα Ποντιόπουλα. Ξενιτεύονταν (κυρίως) στη Ρωσία για δούλεψη.

Ακατάλυτη Σειρήνα η Ξεντιά. Ο Πόντος κάποιες εποχές γινόταν μια μεγάλη Ιθάκη, που καρτερούσε μυριάδες τους Οδυσσείες να γυρίσουν στα πατρογονικά χώματα. Οι Έλληνες από τον καιρό του Ομήρου ως τις μέρες μας γοητεύονται από τα ξένα. Τετραπέρατοι κι ανήσυχτοι γεμίζουν τα πέρατα του κόσμου και γυρίζουν κάποτε γεμάτα πείρα και γνώση, πλούτη και καλά στη γενέτειρα γη.

Αυτό ακριβώς συμβαίνει και με τον αμούστακο Σάββα, γιο του γέρο-Λάμπρου από τα Ίμερα της Αργυρούπολης.

Κάτω στο λιμάνι της Τραπεζούντας ο γέρο-Λάμπρος αποχαιρετά τον αγαπημένο του γιο. Οι τελευταίες συμβουλές ανεβαίνουν με κόπο στα χείλη του: "Παιδί μου μακριά από τις ατιμίες και τις αδικίες"... "μη λησμονήσεις το χωριό, τη μάνα σου και τα αδελφία σου". Αυτές οι συμβουλές παίρνουν τον τόνο ιερών εντολών. Ύστερα έρχονται οι τελευταίες ευχές: "Ωρα καλή σου"... "Ο Θεός κι ευχή μου μαζί σου".

Αληθινά κατάπικρη είναι η ώρα του ζωντανού χωρισμού. Θολώνουν τα μάτια από συγκίνηση και ο νους γοργοσαλεύει. Το καράβι σιγά σιγά απομακρύνει κι ο γέρο-Λάμπρος σωριάζεται στο πεζούλι του λιμανιού. Καημένο πατέρα! Καημένο παιδί! Άθλια και πικρή Ξεντιά!

Όπως σ' όλους τους Ξενιτεμένους, έτσι και στο Σάββα τα ξένα είναι πικρά και βασανιστικά. Δέκα ολόκληρα χρόνια πέρασαν από τότε... Η προσδοκία του Σάββα είναι το νόστιμον ήμαρ (= η ημέρα της επιστροφής). Ο Ξενιτεμένος κανόνισε να συμπέσει αυτή η μέρα με τη μεγάλη γιορτή της Λαμπρής.

Σαν το πλοίο της επιστροφής τον φέρνει στην Τραπεζούντα, ο Σάββας, αγοράζει ένα άλογο και παίρνει το δρόμο για το χωριό του.

Ξημερώματα φτάνει στο χωριό του. Η καρδιά του χτυπάει δυνατά από τη συγκίνηση του γυρισμού. Οι παιδικές αναμνήσεις ξυπνούν και ξαναζωντανεύει η παλιά χαρού-

μενη ζωή. Μπαίνοντας στον αυλόγυρο του σπιτιού, ξεκρεμάει από τη σέλα το όπλο του και ρίχνει τη ντουφεκιά του γυρισμού. Αντιβουίζει όλος ο τόπος, γεμίζει κι η καρδιά από απέραντη χαρά. Το σκυλί γνωρίζει το Ξενιτεμένο, όπως ο αρχαίος Άργος τον Οδυσσέα. Ρίχνεται χαρούμε στη σέλλα και μ' εξαλλα γρυλίσματα φανερώνει τη χαρά του.

Αλλοπαρμένη από την απροσδόκητη χαρά η μάνα ανοίγει την αγκαλιά της γεμάτη πλούσια δάκρυα. Κοντά τα αδελφία, ο γαμπρός, η νύφη και τ' ανηψίδια.

Πλημμύρα η χαρά και τα δάκρυα. Μπαίνουν στο μεγάλο οντά. Να κι οι συγγενείς, οι φίλοι κι οι συγχωριανοί, ο παπάς κι ο δάσκαλος. Με λύπη διαπιστώνει πως από το μεγάλο καλωσόρισμα λείπει ο πατέρας. Σε ερώτηση του που βρίσκεται ο πατέρας, αντί για απάντηση ο αδελφός του παίρνει στα χέρια του τη λύρα κι αρχίζει να παίζει ένα τραγούδι του πόνου. Τα δάκρυα πέφτουν από τα μάτια του Σάββα, ανακουφίζουν τον πόνο του. Απόλυτη σιωπή. "Αυτά, πάτερ μου, για την εκκλησία"... "κι αυτά δάσκαλε, για το σχολείο". Ύστερα μαύρα δάκρυα αφήνει ο Σάββας στον τάφο του πατέρα του. "Χριστός Ανέστη", ψάλλει στο τέλος του Τρισάγιου ο ιερέας (Πάσχα).

Άλλοι καιροί, άλλοι άνθρωποι...!

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

1. Ο γαμπρός εγώ είμαι

Η Λίτα η προξενήτρα, η θαγατέρα τη Κιαρμάλ' πολλά επολέμεσαν να τσουβαλάζ' την Γαλάτειαν τη Κιασάπ και να δι' ατεν έναν ξενοχωρέτεν, τον Γιάγκον τη Τράτσονος.

Αρ' έναν Κερεκλήν ημέραν η Λίτα, ο Γιάγκον και καν εφτά οχτώ άτομα επήγαν 'ς σο ψαλάφεμαν. Αφού εκάσαν έναν καιρόν και είπαν παλαιά ιστορίας, ερχίνεσαν, συννενοημέν' όπως έσαν, απ' ένας ένας να φεύ' νε και ν' απομέν' ο Γιάγκον μαναχόν. Εσύ γι-ατί 'κ' έφμες, είπεν ατον η Γαλάτεια, ντο κάθεσαι; Ε-γώ, είπεν ο Γιάγκον, που να πάω; Εγώ, πουλόπο μ', για τ' εσέν έρθα, ο γαμπρόν εγώ είμαι. Εξ' απαδα-πέσ', είπεν ατον η Γαλατεία, αγλήγορα να πας να χάσαι, εσύ ας σον κύρη μ' κι άλλο τρανός είσαι;

Ερμηνευτικά:

Αρ' = λοιπόν, Καν = περίπου, Ψαλάφεμαν = η ζήτη-ση κόρης για γάμο, Εξ' απαδαπέσ' = έξω από δω μέ-σα, Χάσαι = να χαθείς, Ας σον κύρη μ' = από τον πα-τέρα μου.

2. Που θα ευρήκω σε;

Ο Νικόλας ο Πασκιτανίδης, τη Γαβρανοκεφάλο-νος ο γιον, πριν κάμποσα χρόνια έτον υποψήφιος

βουλευτής. Κάποτε ευρέθεν' 'ς σο Κιράτσκοϊόν, 'ς ο-σπίτ' τη Κερεκής τ' Αρταχανλήσας. Άδελφη, είπεν ατεν, 'ς αβούτα τα εκλογάς θέλω να ψηφίεις με. Ας ψηφίζω σε, είπεν ατον η Κερεκλή, άμα πού θα ευρη-σκω σε; Εσύ, είπεν ατον μασκαρευτά και τσαχευτά, μίαν 'ς έναν κόμμαν πας και μίαν 'ς άλλο. Ο καημέ-νον ο Νικόλας εμαυροκατσίασεν και το στόμαν ατ' 'κ' ένοιξεν.

Ερμηνευτικά:

Αρταχανλήσας = γεννήθηκε στο Αρταχάν του Καρς, Κιράτσκοϊόν = Χορηγί, χωριό του Ν. Κιλίκις, 'Σ' αβούτα τα εκλογάς = σ' αυτές τις εκλογές, Μασκα-ρευτά και σταχευτά = αστεία και καρφωτά, Εμαυρο-κατσίασεν = κατούφιασε, ντροπιάστηκε.

ΛΕΞΙΟΛΟΓΙΟ

1. ανάσμα = αναπνοή
2. ανάσπαλμα = ξέχασμα
3. ανάσυρμα = λυγμός
4. ανέγκαστος = ακούραστος
5. ανέντροπος = αναιδής
6. ανέσπαλτος = αξέχαστος
7. ανεφελία = μάταια
8. απαδά = από εδώ
9. απανκέσ' = απάνω
10. απάστρευτος = ακαθάριστος
11. απαχπάνω = ξεκολλώ
12. απέβγαλα = εξόφλησα
13. απιτάζω = πιτάζω
14. αποκολλίζω = απογαλακτίζω
15. απονεγκάζω = ξεκουράζω

Σαντέτκα τραβωδίας

Αναθεμά, αναθεμά το πέραν κι αν' τ' αλάτια εκείνα πα εγροικούν στο ντο 'κ επέρα μουράτια. Ένα λατοφύτανον εντόκα κι εγκαλιάστα εθάρρεσα τ' αρνόπο μ' έν' κάποθεν έρθεν ριάστα. 'Σ' σά παρχαρόπα λάσκουμαι 'ς σα καλυβόπα μένω απάν' 'ς ση στράταν κάθουμαι τ' αρνόπο μ' αναμένω. Εσύ κορτσάπονον έμορφον το χωρίο σ' τμάσαι όσον ντ' αγαπάω σε όγω η μάνα σ' 'κι αγαπά σε. Μάνα αν είσαι η μάνα μ' κι αν είμαι το παιδόπο σ' εδέβαν τα νεότητα μ' επάντρεψο με οφέτος.

Η εγάπ'

'Δέκα τέσσερα χρονών έμνε όνταν εγάπεσα το Γιάννεν. Εκείνο πα μίαν είδα 'τον 'ς σο Πανούρ'. Κι ασ' σ' απότε κιάν' άλλο ύπνος 'κ' επίασε με. Κάθαν νύχταν τ' ομμάπα μ' επεμέναν ανοιχτά κι ο νους 'μ' επίανεν 'ς σα ξερά και 'ς σα ζωγρά... Κι στο πα εγάπ' ασάπα ντο πράμαν εν'; Άψιμον εν' και καίει τ' ανθρωπί την καρδιάν;'

"Σ' σον Άη Λιαν αφκά και κά' θερίζ' σ' εμόν τ' αρνόπον. Και ντ' έμορφα και νόστιμα Κρατεί το καγανόπον!

Ελένη Πιπερίδου - Λαφαζάνη

Σημ. "Αργοναύτη": Η καλή μας συνεργάτρια, κ. Ελένη Πιπερίδου - Λαφαζάνη, θαυμάσια εκφρά-ζεται στην Ποντιακή διάλεκτο. Η δε αφηγηματική της δεξιότηχία έχει παραστατική δύναμη και ο-μορφιά.

Θερμά τη συγχαίρουμε!

Συγχαρητήριες - ευχαριστήριες επιστολές της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

1. Προς τον Δήμαρχο Βέροιας κ. Χρήστο Σκουμπόπουλο

Αξιότιμε κ. Δήμαρχε,

Η πλήρης αξιοποίηση του σύγχρονου Πνευματικού-Εκθεσιακού Κέντρου της Ευξείνου Λέσχης απασχολεί ασφαλώς όλους μας και πρέπει να την επιδιώξουμε ποικιλοτρόπως.

Φιλοδοξία μας είναι να καταστεί ναός του πολιτισμού και του ο-λυμπιακού πνεύματος που ανέδειξε ο αείμνηστος Δημήτριος Βικέ-λας.

Η ζηλευτή του τοποθεσία, ο καθαρός αέρας, το τερπνό καλοκαι-ρινό κλίμα και το υπό λειτουργία υπαίθριο αναψυκτήριο συνηγορούν προς την κατεύθυνση αυτή.

Αλλά δεν φτάνουν μόνο αυτά για να φέρουν στο χώρο του δημό-τες με άλλου είδους ενδιαφέροντα. Θα πρέπει να στηθούν εντός του οικοπέδου του, των δέκα στρεμμάτων, υποδομές για την άθλη-ση ή ψυχαγωγία παιδιών, νέων και συμπολιτών μας της τρίτης ηλικί-ας.

Έτσι σίγουρα θα γίνει κέντρο υποδοχής πολλαπλασίων επισκε-πτών που θα γευτούν σιγά-σιγά και το πνεύμα του οικουμενικού μας πολιτισμού, οι αξίες του οποίου δεινοπαθούν σήμερα όσο ποτέ άλ-λοτε. Είναι περιττό να τονίσουμε την αναγκαιότητα μιας τέτοιας προσπάθειας.

Χρειάζεται επίσης το κτίριο των παρακάτω συμπληρωματικό εξο-πλισμό:

Μια σκηνή για θεατρικές και λογής-λογής άλλες εκδηλώσεις. Κα-τασκευή ντουλαπιών κουζίνας (πάνω-κάτω) για τις ανάγκες των γρα-φείων καθώς και τοποθέτηση κουρτινών όπου επιβάλλεται.

Κύριε Δήμαρχε, η Ευξείνου Λέσχη δεν έχει κανένα παράπονο. Α-ντιμετωπίσατε επιτυχώς πολλά λειτουργικά της προβλήματα. Γνωρί-ζουμε την ευαισθησία σας σε θέματα που αφορούν τον πολιτισμό και την ποιότητα ζωής των δημοτών. Έχουμε την πεποίθηση ότι, πα-ρά τις όποιες δυσκολίες θα αναθέσετε σε ειδικούς την εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών και με δαπάνη του Δήμου θα εκτελε-σθούν οι ενδεδειγμένες εγκαταστάσεις ή προθήκες εντός και εκτός του κτηρίου.

Παρέχουμε δε τη διαβεβαίωση ότι, μαζί με τους πολιτιστικούς φορείς της ευρύτερης περιοχής, θα δικαιώσουμε κάθε σας σχετική προσδοκία.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Γιάννης Μιχαηλίδης

Ο Γ. Γραμματέας

Μιχάλης Γερασιμίδης

2. Προς τον Δ/τή Β' ΤΑΞΥΠ κ. Τσιρογιάννη Νικόλαο

Αξιότιμε κ. Τσιρογιάννη,

Η πολιτεία άργησε αδικαιολόγητα να στήσει γέφυρες επικοινωνί-ας με τον Απόδημο Ελληνισμό.

Εάν η τωρινή της πρωτοβουλία να αξιοποιήσει τους όπου γης Έλληνες, ιδίως της Αμερικής, εκδηλωνότανε δυναμικά, πριν από πολλά χρόνια, ίσως η διπλωματική μας θέση σήμερα να ήταν πολύ διαφορετική.

Σαν πόντιοι, χρόνια τώρα, διεκδικούμε από την Διεθνή Κοινότητα την αναγνώριση της γενοκτονίας των προγόνων μας και όμως το αί-τημα αυτό δεν βρίσκει την ανάλογη ανταπόκριση.

Η πρόταση σας στη Διοίκηση της Ευξείνου Λέσχης να τιμηθεί ο κύριος Άθηνς, ένας διακεκριμένος εκπρόσωπος του Απόδημου Ελ-ληνισμού και Πρόεδρος του ΣΑΕ, είναι μείζονος εθνικής σημασίας και έχει υλοποιηθεί.

Πρέπει να νιώθετε έντονα την ικανοποίηση της δικαίωσης, διότι η μεγάλη τιμητική διάκριση που έγινε στον κύριο Άθηνς, παρουσία μας, από το Ε' Παγκόσμιο Συνέδριο του Ποντιακού Ελληνισμού (28-10-2002), πέρα από την τιμή, παίρνει και διαστάσεις εθνικού χαρα-κτήρα. Θερμά συγχαρητήρια.

Ευχόμαστε ολόψυχα κάθε καλό σε Σας και την οικογένεια σας.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Γιάννης Μιχαηλίδης

Ο Γ. Γραμματέας

Μιχάλης Γερασιμίδης

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός

Τηλ. (23310) 28.356 - Βέροια - ΤΚ 59100

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

Οικονομολόγος - Συγγραφέας

Θουκυδίδη 2 - Τηλ. (23310) 25.282

Βέροια (ΤΚ 59100)

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός

Τηλ. (23310) 28.356 - Βέροια - ΤΚ 59100

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

6 ευρώ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ Ε.Ε.

BENIZELΟΥ 10 -

ΤΗΛ. (23310) 66.913 - 61.160

FAX (23310) 66.979

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Ενας χορός που ξύπνησε μνήμες και ζωντάνεψε όνειρα δεκαετιών

Συνέχεια από την 1η σελ.

Οι πατρίδες οι ξεριζωμένοι "Έλληνες διέπρεψαν σε πολλούς τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας."

Εγγραψαν μια μοναδική ιστορία αιώνων και άφησαν έναν αξιολύπητο πολιτισμό. Η Πολιτεία δεν έδειξε, ως όφειλε, κάποιο ενδιαφέρον. Θα ήταν ένα από τα απίστευτα, σε παγκόσμια κλίμακα, να ξεχαστεί μια τέτοια ιστορία. Έτους προσφυγικούς συλλόγους της χώρας πέφτει το βάρος της προβολής και αξιοποίησης της με λογής-λογής εκδηλώσεις. Οι σωστά οργανωμένοι χοροί μας μπορούν να βοηθήσουν προς την κατεύθυνση αυτή.

Η γλυκόλαλη λύρα, το νοσταλγικό τραγούδι, οι λεβέντικοι χοροί με τις παραδοσιακές φορεσιές, οι έξυπνες ατάκες του παρουσιαστή και προπαντός οι αιχμηροί χαιρετισμοί με αναφορές στα χρόνια αιτήματα του ποντιακού ελλητισμού, όλα αυτά ξυπνούν μνήμες και παρακινούν τους παριστάμενους να ζυμωθούν με την παράδοση μας.

Αυτό ακριβώς πέτυχε η Εύξεινος Λέσχη. Ο επίσηος χορός της, πέρα από τη διασκέδαση, μπήκε μέσα στα νερά του πολιτισμού των Ποντίων.

Η επιτυχία αυτή οφείλεται στην θαυμάσια οργάνωση και φυσικά στους χαρισματικούς καλλιτέχνες.

Ο Πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης, για μια ακόμη φορά, έστειλε προς κάθε κατεύθυνση, καυτά μηνύματα με τον δηκτικό χαιρετισμό του, υπογραμμίζοντας την αξία της Ελληνικής παράδοσης στα δύσκολα χρόνια που ζούμε.

Ο αποκριάτικος χορός μας (20-2-2004) δεν είχε κάτι το αποκριάτικο. Χειροκροτούμε τα αγνά έθιμα της αποκριάς.

Είμαστε όμως αντίθετοι με το άσεμνο, το χυδαίο καρναβάλι, δυστυχώς η Πολιτεία το αγκαλιάζει και διαθέτει τεράστια ποσά για τη διοργάνωση του. Και μάλιστα όταν οι άνεργοι νέοι αγνοούν, κατά κανόνα, στοιχειώδη πράγματα από την ιστορία και τον οικουμενικό μας πολιτισμό.

Ας είναι! Εμείς θα συνεχίσουμε ακόμη και με τους χορούς μας να διδάσκουμε εθνική και πολιτιστική αυτογνωσία.

Τέλος ευχαριστούμε από καρδιάς όλους τους επισήμους και το κοινό που μας τίμησαν με την παρουσία τους. Καθώς επίσης και καταστήματα που στήριξαν την λαχειοφόρο αγορά μας.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Γιάννης Μιχαηλίδης
Ο Γ. Γραμματέας
Μιχάλης Γερασιμίδης"

"ΛΑΟΣ", 27-2-2004

"ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΟΝΕΙΡΟ", ΕΝΑ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ ΜΑΣ!

Έχουν περάσει τόσες δεκαετίες από τον Ξεριζωμό των Ελλήνων από τις Αλησμόνητες πατρίδες της Ανατολής και οι Ξεριζωμένοι δεν λένε να ξεχάσουν αυτές τις πατρίδες!

Κάθε τόσο διάφορα ταξιδιωτικά γραφεία διοργανώνουν πολυήμερες εκδρομές προς τον Πόντο, Μ. Ασία, Κων/πολη κ.λ.π. Και κάθε τόσο κάποιος απ' αυτούς τους εκδρομείς, με την φωτογραφική του μηχανή και την Γραφίδα του, αποτυπώνει στο χαρτί τις εντυπώσεις του απ' αυτές τις εκδρομές, που παίρνουν την μορφή προσκυνήματος. Μερικοί απ' αυτούς, τις εν λόγω εντυπώσεις, τις μορφοποιούν σε βιβλίο.

Βέβαια τα τέτοια οδοιπορικά, εφόσον αναφέρονται στις Χαμένες Πατρίδες, έχουν και ανάλογο ενδιαφέρον στο αναγνωστικό κοινό.

Εγώ (επειδή έχω Ποντιακή την καταγωγή) ενδιαφέρομαι περισσότερο (και είναι απόλυτα φυσικό κάτι τέτοιο), για βιβλία, που το περιεχόμενό τους αφορά τον Πόντο!

Και τέτοια βιβλία, Ο Δ Ο Ι Π Ο Ρ Ι Κ Α προς τον Πόντο, έχω αρκετά. Αξίζει να τα αναφέρω.

Είναι τα εξής:

1."ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ", του Φιλολόγου κ. Χρήστου Σαμουηλίδη, Αθήνα 1979, "Βραβείο Ιπεκταί".

2."ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ", της Φιλολόγου κ. Τασούλας Καμπουριδίου, Καβάλα 1980, εκδ. Λέσχης ποντίων Καβάλας. (Σημ. η ίδια συγγραφέας έγραψε και κυκλοφόρησε και το "ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟΝ ΚΑΥΚΑΣΟ", Θεσ/νίκη 2000).

3."ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ - ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΠΟΘΕΙΝΟ ΠΕΡΑΝ ΠΟΝΤΟ" ΣΤΗ ΓΗ ΤΗΝ ΟΔΥΝΗΣ, ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ, ΤΗΣ ΕΛΠΙΔΑΣ", του Ιωάννη Νικηφορίδη, επιτ. Επιθ. Δημ. Εκπ/σης, Αθήνα 1992, έκδοση Π.Ε.Π.Α. (= Πα-

νελλήνια Ένωση Ποντίων Αξιοματικών).

4."ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ - ΜΝΗΜΕΣ, Κωνσταντινούπολη - Πόντος - Καππαδοκία", του κ. Νίκου Φωτιάδη, Δημοσίου Υπαλλήλου, προέδρου του Συλλόγου Ποντίων Θεσ/νίκης "Αγ. Θεόδωρος ο Γαβράς", Θεσσαλονίκη 1996.

5....και Β' "ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ", του κ. Γεωργίου Παπαδόπουλου, Φιλολόγος, Θεσσαλονίκη 1997.

6."ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΙΣ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΕΣ ΠΑΤΡΙΔΕΣ", του κ. Γιάννη Κασκαμανίδη, Δασκάλου, Φλώρινα 1997.

7."ΕΛΑΤΕ ΜΑΖΙ ΜΟΥ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ", του κ. Γεωργίου Ανδρεάδη, Οικονομολόγος, Θεσ/νίκη 2002.

Ν' ανοίγω μια παρένθεση και να πω ότι, εκτός των ανωτέρω, που είναι πόντιοι, άλλοι δύο, ΜΗ πόντιοι οι: Κων/νος Παπαμιχαλόπουλος και Ανδρέας Καρκαβίτσας, έγραψαν ισάριθμα βιβλία ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑ προς Πόντον! κλείνει η παρένθεση.

Κι' ερχόμαστε τώρα, σε ένα άλλο ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ, αυτό του συμπατριώτη μας κ. Χάρη Εφραιμίδη, καθηγητή του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου, με τον ποιητικό τίτλο: "ΠΟΝΤΙΚΟ ΟΝΕΙΡΟ"! Έκδοση του Ε.Μ.Π., Αθήνα 2003. Ένα υπέρλογο, όντως βιβλίο, μια πλοκή σε τρεις τόμους, από τις πανεπιστημιακές εκδόσεις του Ε.Μ.Π., ένα βιβλίο μεγάλου σχήματος. Διαβάζοντάς το έμεινα κυριολεκτικά μαγεμένος από την όλη δομή του βιβλίου: συγγραφική και διακοσμητική.

Βέβαια ο κ. Εφραιμίδης είναι άνθρωπος των Θετικών Επιστημών, Τεχνοκράτης. Ωστόσο όμως γράφει ωραία, γλαφυρά και με πάθος για την πατρίδα των γονιών του, τον Πόντο. Το πάθος του αυτό εκδηλώνεται με την αφιέρωσή του... "και στον αξέχαστο πατέρα μου Γιάννη, γιατί από μικρό παιδί με έμαθε να αγαπώ τον Πόντο και τους Πόντιους!"

Στην δε εισαγωγή του εκμυστηρεύεται:..."ΤΟ ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΟΝΕΙΡΟ" είναι ένα μνημόσυνο, είναι ένας φόρος τιμής στους Έλληνες που πότισαν με το αίμα τους τη γη των προγόνων μας, για την τιμή και την ελευθερία και για να θυμίζει σε όλον τον κόσμο την καλαπατημένη γη του Πόντου..."

Όλοι, όσοι ξόδεψαν χρόνο, χρήμα, μελάνι και χαρτί καλογράφουν τις εντυπώσεις των από ταξίδια στον Πόντο μας είναι άξιοι επαίνου, διότι αφενός μας οδηγούν νοερά στα αλησμόνητα μέρη των γονιών μας και αφετέρου μας γνώρισαν, με τον καλύτερο τρόπο, αυτά τα μέρη!

Όλα τα παραπάνω οδοιπορικά είναι αξιόλογα και επιμελημένα, αλλά επιτρέψτε μου την εκτίμηση το "ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΟΝΕΙΡΟ" του κ. Χ. Εφραιμίδη υπερέχει αν μη τι άλλο τεχνικά: Ίσως διότι χορηγός της έκδοσης του ήταν ένα Τεχνικό Ίδρυμα της Χώρας: το Ε.Μ.Π.

Όπως και να' ναι όμως εντάσσεται στα βιβλία που κοσμούν την Ποντιακή Γραμματεία, γι' αυτό και το συνιστούμε ενθέρμως στους φιλιαναγνώστες, συμπατριώτες μας.

Ανδρέας Ελ. Ταταρίδης
Ζάκυνθος

Ελάχιστο Αφιέρωμα υπέρ του Αειμνήστου Ιδρυτή της ΠΕΠΑ

Έφυγε ένας πρωτοπόρος....

Έφυγε για πάντα ο ιδρυτής της Πανελληνίας Ένωσης Ποντίων Αξιοματικών "Αλέξανδρος Υψηλάντης", Στρατηγός Νικόλαος Νικολαΐδης.

Έφυγε διακριτικά και αθόρυβα...

Διακεκριμένος άνθρωπος που με το απaráμιλλο θάρρος συνυψασμένο με την επινοητικότητα του ανέδειξαν σημαντικό μέλος της ελληνικής - στρατιωτικής Δικαιοσύνης και ειδικότερα της ποντιακής κοινότητας. Ευγενικός, συνετός και καλοπροαίρετος στην προσωπική αλλά και κοινωνική ζωή.

Τέτοια θα μείνει η εικόνα του, όχι μόνο στη μνήμη των συγγενών και φίλων αλλά και όσων τον είχαν γνωρίσει ως άνθρωπο και κοινωνικό λειτουργό. Μια εικόνα που την είχε φιλοτεχνήσει ο τρόπος της ζωής και η συμπεριφορά του με χρώματα απαλά ευγένειας και καλοσύνης και σύνεσης, εργατικότητας και επαγγελματικής συνέπειας.

Έφυγε ο άνθρωπος που, ως πρόεδρος της ΠΕΠΑ, έφερε κοντά

μας την άγνωστη πλευρά της πέραν Πόντου Παραυξείνιας περιοχής. Ο Στρατηγός Νικόλαος Νικολαΐδης μετέφερε εκεί τη φωνή της Ελλάδος και προσέφερε στους συμπατριώτες μας βιβλία και τα απαραίτητα σχολικά είδη για την εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας. Έδωσε το παράδειγμα που ακολουθήσαν οι επόμενοι εργάτες του, αλλά και οι εκπρόσωποι του απόδημου Ελληνισμού.

Η ανάμνηση, η αγάπη και το δάκρυ όλων μας θα τον συντροφεύουν στην τελευταία του κατοικία για πάντα.

Η ΠΕΠΑ του εύχεται καλό ταξίδι στους κόσμους του ουρανού που ήδη ταξιδεύει. "Κύριος, ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή του.

Το Δ.Σ. της ΠΕΠΑ αντί στεφάνου, απέστειλε χρηματικό ποσό στο Γηροκομείο Μέριμνα Ποντίων Κυριών Θεσσαλονίκης.

"Αιώνια του η μνήμη"

Γεώργιος Τσαλουχίδης,
πρόεδρος ΠΕΠΑ
"ΛΑΟΣ", 21-2-2004

ΣΥΝΑΞΑΡΙΟΝ

Των Αγίων Μαρτύρων: -Ευγενίου του Τραπεζουντίου -Ουαλεριανον από Εδίσκη Χαλδεΐας -Κάνδιδος από Σωλόχαινα Χαλδεΐας -Ακύλα από Γόδαινα Χαλδεΐας

Γράφει:

ο Ιωάννης Θ. Μετεντζίδης
Αντιπρόεδρος Ποντιακής
Νεολαίας Ε.Λ.Β.

Θα ταξιδέψουμε τώρα και για λίγο στην ωραία Τραπεζούντα, με το πιο γλυκό και εύκρατο κλίμα του κόσμου. Την Τραπεζούντα με τις πανέμορφες φυσικές καλλονές, τα πλούσια εδάφη της, τα θαυμάσια ορυκτά που κρύβει στα εντόσθιά της, τα κατάπικνα και απόρθητα δάση της, τους λεβέντες στη ψυχή και το σώμα κατοίκους της, που έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στην Ελληνική Ιστορία και έγραψαν τα συγκινητικότερα έπη γύρω από την πίστη και την Πατρίδα μας.

Έτος από Χριστόν 292. Κατά την εποχή αυτή έζησαν μαρτύρησαν και εδόξασαν την Ορθόδοξη Εκκλησία του Πόντου τέσσερις νέοι γενναίοι Πόντιοι. Το μαρτύριο αυτών συνέγραψε ένας επιστήμονας της αστρονομίας, ένας Ιστορικός του Πόντου, ο Κωνσταντίνος Λουκίτης.

Είναι εποχή διωγμών. Όλος ο λαός του Πόντου, (ο Ορθόδοξος λαός) έχει τεθεί υπό διωγμό από τον τότε έπαρχο Λυσία. Δέκα ολόκληρα χρόνια κρατά ο διωγμός του Μαξιμιανού με αποτέλεσμα να πεθάνουν κατά χιλιάδες οι Έλληνες Χριστιανοί του Πόντου. Οι Άγιοι μας Ευγένιος, Ουαλεριανός, Κάνδιδος και Ακύλας αποτελούν τον υπ' αριθμόν ένα εχθρό της αυτοκρατορίας. Τέσσερις νέοι υπέρμαχοι της Χριστιανικής πίστεως και λατρείας. Λέγεται μάλιστα ότι ήταν πολύ γενναίοι που άξιζαν για τρεις χιλιάδες στρατό.

Έτρεχαν από πόλη σε πόλη, από χωριό σε χωριό και ζητούσαν από τον κόσμο να αρνηθεί τους ψεύτικους θεούς και να βαπτισθεί Στον Έναν και Αληθινό, στον Ιησού Χριστό.

Ο άγιος Ευγένιος ήταν ως προς το κάλλος της μορφής του παρουσιαστικός. Είχε δε ρητορία δεινή. Έλεγαν ότι όποιος τον άκουγε ήταν αδύνατον να μην γίνει Χριστιανός. Αφού όλα αυτά έφτασαν στα αυτιά του έπαρχου διέταξε να συλληφθούν και να οδηγηθούν σε αυτόν. Τουλάχιστον 10 ημέρες έψαχναν να τους βρουν. Αφού λοιπόν έψαξαν συνέλαβαν μόνο τους τρεις πλην του αγίου Ευγενίου. Αυτούς τους οδήγησαν την επομένη το πρωί σε ένα οροπέδιο που είναι κοντά στην κορυφή του Μιθρίου όρους, λίγη ώρα έξω από την Πόλη της Τραπεζούντας. Κανείς από τους τρεις δεν πρόδωσε τον τόπο του κρυβόταν ο άγιος Ευγένιος καθ' όλη την διάρκεια των βασανιστηρίων τους. Αφού τους ανέκριναν για πολύ ο έπαρχος Λυσίας, με μεγάλο θυμό διατάσσει να βγάσουν την γλώσσα του Ουλεριανού και να την τραβήξουν γερά με μια τανάλια ώστε να ξεριζωθεί από την ρίζα, γιατί ακόμα εξακολουθούσε να υβρίζει τους "θεούς", τους θεούς που πίστευε ο έπαρχος Λυσίας, τους ψεύτικους θεούς. Και έτσι έγινε.

Ο Μάρτυς Ευγένιος μέσα σε μια σπηλιά προσεύχονταν, δίδασκε, νήστευε και τελούσε την Θεία Ευχαριστία με πολλούς Χριστιανούς μαζί. Ώσπου ήρθε και η τελευταία των ημερών του. Αφού λοιπόν τον είδε μια ηλικιωμένη γυναίκα πήγε και τον κατέδωσε στον έπαρχο και εκείνος διέταξε να συλληφθεί. Και έτσι έγινε.

Αφού λοιπόν έπιασαν τον Μάρτυρα Ευγένιο τον οδήγησαν στον Οροπέδιο του Μιθρίου Όρους δια να απολογηθεί. Ο έπαρχος Λυσίας δεν μπορούσε να κρύψει τη χαρά του, που πιάστηκε αυτός ο "ταραξίας", αυτός που έκανε τον κόσμο να αλλάξει πίστη, αυτόν που δίδαξε Ιησούν Εσταυρωμένο και αναστάνα.

Ανεκρίθη για πολύ ώρα ο Άγιος Ευγένιος.

Του έλεγε δε ο έπαρχος να παρατήσει αυτά που πιστεύει και να πιστέψει στους θεούς των Ρωμαίων. Εκείνος φυσικά αρνήθηκε και κατηγορήσε για πολύ ώρα την ψευδοθρησκεία των Ρωμαίων και άρχισε να μιλάει για τον Ιησού Χριστό. Ο έπαρχος έντονα εκνευρισμένος διέταξε να σχίσουν το στόμα του Ευγενίου στα δυο. Και έτσι έγινε.

Δύο γεροδύναμοι στρατιώτες άρπαξαν τον Ευγένιο ο ένας βάζοντας το χέρι του κάτω από το σαγόνι και τα δόντια και ο άλλος πιάνει το πάνω μέρος του στόματος και με ένα κοινό σύνθημα ξεσχίζουν το στόμα του Αγίου Ευγενίου ως τα μάγουλα και το λαρύγγι. Ο άγιος Ευγένιος μένει σχεδόν νεκρός, γι' αυτό ο Λυσίας αρπάζει ένα μεγάλο τσεκούρι και του κόβει το λαιμό και χωρίζει το τίμιο κεφάλι του από το αγιασμένο του κορμί. Έπειτα αφού άρχισε ο λαός να διαμαρτύρεται γι' αυτό που έκανε ο Λυσίας σπεύδει ο ίδιος πάλι και κόβει τα κεφάλια και των άλλων δύο Χριστιανών, του Ουλεριανού και του Κανδίδου, αφού πρώτα τους βασάνισε.

Έτσι στις 21 Ιανουαρίου 292 οι Μεγαλομάρτυρες του Χριστού λαβαίνουν τα έπαθλα του Μαρτυρίου εις δόξαν Χριστού.

Προς τιμήν του Αγίου Ευγενίου και των συν αυτώ επί της δυναστείας των Κομνηνών αυτοκρατόρων χαραχτηκε η εικόνα του Αγίου επί των χρυσών νομισμάτων των Τραπεζουντας και του Πόντου. Οι Έλληνες του Πόντου προσεύ-

χονται κατά χιλιάδες στον Χριστιανισμό τιμούν τον άγιο Ευγένιο και χτίζουν ωραιότατο και περικαλλή ναό πλησίον της πατρικής του οικείας. Τον ναό αφιερώνουν στο όνομα του και στους συναθλητές του και τους εορτάζουν στις 21 Ιανουαρίου.

Από τότε ο άγιος Ευγένιος ο Μεγαλομάρτυρας καθιερώνεται ως προστάτης και πολιούχος της Τραπεζούντας.

Ας κλείσουμε λοιπόν το θαυμαστό βίο του Αγίου Ευγενίου γιατί αν θελήσουμε να γράψουμε σε χαρτί όλα τα εξάιστα και θαυμαστά που εποίησε, δεν θα μας φτάσει ο κόσμος όλος.

Μια ευχή θα δώσουμε στον αναγνώστη του παρόντος αναγνώσματος:

"Να έχει την ευλογία του Αγίου Ευγενίου και των συναθλητών του".

Σημ. "Αργοναύτη": Ιδιαίτερα χαϊρόμαστε που οι νέοι μας έχουν βαθιά μες την καρδιά τους την πίστη των πατέρων τους. Αποτελεί ομολογία πίστεως, αλλά και ένα ελπιδοφόρο μήνυμα για την Ελληνορθόδοξη παράδοσή μας.

Αγαπητέ Γιάννη, συνέχισε να διαβάζεις και να γράφεις. Έχεις αφηγηματικής δυνατότητα.

Τα συγχαρητήριά μας!

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ- ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ Ε.Λ.Β. ΚΑΙ ΚΟΠΗ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ

Ο Μητροπολίτης Βεροίας-Ναούσης και Καμπανίας κ.κ. Παντελεήμων, τέλεσε (8-2-2004) αγιασμό στο νέο κτίριο της Ευξείνου Λέσχης και στη συνέχεια έκοψε την βασιλόπιτα. Ένα όνειρο δεκαετιών έγινε πραγματικότητα.

Η υπερσύγχρονη αυτή πολιτιστική υποδομή αποτελεί πλέον ένα από τα αξιοθέατα του Νομού Ημαθίας.

Είναι ναός του πολιτισμού και του ολυμπιακού πνεύματος στη διάθεση όλων των φορέων της ευρύτερης περιοχής που προσφέρουν προς την κατεύθυνση αυτή. Η αξιοποίηση του προκαλεί και πρέπει ενωμένοι να την επιδιώξουμε όσο γίνεται καλύτερα.

Δυστυχώς η άοκνη και αστείρευτη εθελοντική προσφορά στα κοινά δεινοπαθεί σήμερα. Χρέος της πολιτείας είναι να δώσει προτεραιότητα στο θέμα αυτό για την ευαισθητοποίηση ιδίως των νέων. Περιττό να τονίσουμε το βαθύτερο νόημα της επένδυσης στον οικουμενικό μας πολιτισμό.

Αυτό άλλωστε το χρέος υπογράμμισαν στους χαιρετισμούς τους ο πρόεδρος της Λέσχης, ο Σεβασμιότατος, ο Στρατηγός Δ/τής ΣΔΑ-ΕΕ κ. Ντούβας Νικόλαος και ο Δήμαρχος κ. Χρήστος Σκουμπόπουλος. Τα ζεστά τους λόγια εντυπωσίασαν και συγκίνησαν τους παριστάμενους εκπροσώπους των αρχών ή φορέων κα τα μέλη της Λέσχης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο νιώθει την ηθική υποχρέωση να ευχαριστήσει από καρδιάς όλους αυτούς που τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωσή μας. Ευχαριστούμε ακόμα τον κ. Ανδρέα Τσανασίδη, μέλος της Ε.Λ.Β., για την δωρεά μιας ποντιακής λύρας που δόθηκε στον τυχερό, τις κυρίες Τσολακίδου Κατερίνα και Παντελίδου Νικολέτα για την βοήθεια στη διοργάνωση της εκδήλωσης, τον Δ/ντή του Σούπερ Μαρκετ «ΓΑΛΑΞΙΑΣ» καθώς και τα αρτοποιεία Ευθύμωλου, Φτιάκα Χρίστου, Λυκούργου για την βασιλόπιτα και τα άλλα είδη που προσφέρθηκαν στη δεξίωση που ακολούθησε.

Η Ρωμανία
κι' αν επέρασε
ανθεί και
φέρει κι' άλλο

Εκδηλώσεις - Δραστηριότητες - Δημόσιες Σχέσεις της Ε.Λ.Β. κατά τη διάρκεια του 2003

9-12-2003 Εκδήλωση στο Πνευματικό-Εκθεσιακό Κέντρο της Λέσχης προς τιμή του Πόντιου κοσμοναύτη Θεόδωρου Γιουρτζίχιν υπό την αιγίδα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

11-1-2003 Στο εντευκτήριο των Νέων της Λέσχης πόντιοι χορευτές της τρίτης ηλικίας παρουσίασαν χορούς (ποντιακούς) από την Ρωσία παρουσία των χορευτικών μας συγκροτημάτων. Ακορντεόν έπαιξε ο Διογένης Αμοιρίδης από την Καστανιά. Ακολούθησε γλέντι με ποντιακά εδέσματα.

12-1-2003 Ανταποκριθήκαμε στην πρόσκληση της Θρακικής Εστίας για την κοπή της πίτας.

19-1-2003 Κοπή πίτας της Ευξείνου Λέσχης με σχετικές ομιλίες και δώρα στους τυχερούς.

25-1-2003 Παραχώρηση του Πνευματικού-Εκθεσιακού Κέντρου της Λέσχης και συμμετοχή του χορευτικού μας συγκροτήματος στην κοπή πίτας του συλλόγου Πανοράματος.

26-1-2003 Κατόπιν προσκλήσεως στείλαμε εκπροσώπους της Διοίκησης στο χορό της Καλλιθέας.

14-2-2003 Το μεγάλο χορευτικό μας χόρεψε στην συνάντηση στη συνάντηση των υπουργών ανάπτυξης των χωρών της Ε.Ε. στο Βυζαντινό Μουσείο Θεσσαλονίκης

22-2-2003 Ετήσιος αποκριάτικος χορός Ε.Λ.Β. στο Κέντρο « Γκαντίδη».

23-2-2003 Συμμετοχή του μικρού χορευτικού συγκροτήματος στο 6^ο φεστιβάλ παιδικών χορευτικών στο πνευματικό κέντρο του Δήμου Εύοσμου Θεσσαλονίκης.

8-3-2003 Το χορευτικό της Λέσχης εμφανίστηκε στο Φιλίππειο (Βέροια) με αφορμή την έναρξη των αγώνων Τζούντο.

9-3-2003 Συμμετοχή του παιδικού χορευτικού της Λέσχης στις αποκριάτικες εκδηλώσεις του Δήμου Βέροιας. Χόρεψε μόνο παραδοσιακούς ποντιακούς χορούς.

28-3-2003 Στείλαμε εκπροσώπους της Λέσχης στο χορό Μ.Σάντας.

1-4-2003 Συμμετοχή του μεγάλου χορευτικού της Λέσχης στον Μαραθώνιο αγάπης που έγινε στη Θεσσαλονίκη (Πλατεία Αριστοτέλους) υπό την αιγίδα του ALPHA για συμπάρσταση στον λαό του ΙΡΑΚ.

5-4-2003 Συνάντηση εκπροσώπων της Λέσχης με Στρατηγό Δ/ΤΗ Β'Σ.Σ. Υποδιοικητή και Επιτελάρχη με αίτημα την δωρεάν διαμόρφωση του προαυλίου στο Πνευματικό-Εκθεσιακό Κέντρο του Σωματείου μας.

13-4-2003 Ημερίδα για την Ποντιακή φορεσιά πριν το 1922 με ομιλήτρια την κ. Λένα Καλιπίδου (Επιτροπή Ποντιακών Μελετών) η οποία εντυπωσίασε και με τα εποπτικά μέσα που χρησιμοποίησε.

4-5-2003 Το μεγάλο χορευτικό μας πήρε μέρος σε εκδήλωση (Ταφικό Έθιμο) που πραγματοποιήθηκε στα Σούρμε-

να (Αθήνα).

5-5-2003 Το παιδικό χορευτικό μας πήρε μέρος σε εκδήλωση του Γηροκομείου που πραγματοποιήθηκε στη Λέσχη Αξιωματικών Βέροιας.

8-5-2003 Πήραμε πρόσκληση και στείλαμε εκπροσώπους μας στο Φεστιβάλ Θεάτρου του Προμηθέα.

11-5-2003 Παρουσία του χορευτικού μας στο μνημόσυνο του Ζώρα Μελισσανίδη που έγινε στη Σουμελά.

11-5-2003 Στείλαμε εκπροσώπους μας σε εκδήλωση του Συλλόγου Κιβωτιανών Βέροιας.

13-5-2003 Το μικρό χορευτικό μας πήρε μέρος σε εκδήλωση του Β'ΚΑΠΗ που πραγματοποιήθηκε στη Λέσχη αξιωματικών.

15-5-2003 Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολούθησε εκδήλωση της Αστυνομίας(οινόπνευμα-ναρκωτικά-οδήγηση) που έγινε στο Ξενοδοχείο «ΑΕΤΕΣ».

18-5-2003 Το μικρό χορευτικό πήρε μέρος σε εκδήλωση της ΑΕ Ποντίων που πραγματοποιήθηκε στη Ραχιά (γήπεδο) για τη γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού.

25-5-2003 Εκδήλωση Εθνικής μνήμης για την γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού. Ομιλήτρια η κ. Χαρά Γαλανού. Θεατρικό δρώμενο για την γενοκτονία. Καταθέσεις στεφάνων, δεξίωση κλπ.

5-6-2003 Επίσκεψη στο Δήμαρχο για διάφορα θέματα που αφορούν την Εύξεινο Λέσχη. Την ίδια μέρα φιλοξενήθηκε το θεατρικό τμήμα της Λέσχης στην Ταβέρνα της Λέσχης.

15-6-2003 Παρακολούθησαμε την εκδήλωση «Παναοραμιώτικα « στο Πανόραμα.

20-6-2003 Πραγματοποιήθηκε συνέδριο νεολαίας της ΠΟΠΣ στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Δήμου Βέροιας στην οποία πήρε μέρος το χορευτικό μας συγκρότημα. "Ενας από τους εισηγητές ήταν ο Βασίλης Ασβεστάς.

22-6-2003 Η Εύξεινος Λέσχη πήρε μέρος στην εκδήλωση της Μητροπόλεως μας «ΠΑΥΛΕΙΑ» όπου με το χορευτικό και τη ν χορωδία μας δώσαμε επιτυχώς μια ποντιακή νότα.

24-6-2003 Παρακολούθησαμε εκδήλωση της Αστυνομίας, του Δικηγορικού Συλλόγου και της ΕΛΜΕ για τα ναρκωτικά.

25-6-2003 Σύσκεψη Ποντιακών Σωματείων με εκπροσώπους της ΠΟΠΣ στα γραφεία μας.

29-6-2003 Συμμετοχή του χορευτικού μας συγκροτήματος σε εκδήλωση του Τριποτάμου Βέροιας.

5 και 6-7-2003 Συμμετοχή του χορευτικού μας συγκροτήματος σε διήμερες εκδηλώσεις της Ανατολής Ιωαννίνων.

6-7-2003 Συμμετοχή εκπροσώπων της Λέσχης σε έκτακτη Γενική Συνέλευση της ΠΟΠΣ στην Παναγία Σουμελά.

11-7-2003 Παρακολούθησαμε την εκδήλωση «ΦΛΩΡΑΚΕΙΑ» που έγινε στη

Νάουσα στη μνήμη του Στρατηγού Β'Σ.Σ. Φλωράκη (θύμα αεροπορικού ατυχήματος) και με έγγραφο μας είχαμε εκφράσει την ικανοποίησή μας στον αντικαταστάτη του στρατηγού που είχε την πρωτοβουλία της διοργάνωσης.

12-7-2003 Παρουσιάσαμε στο Θρυλόριο θεατρική - χορευτική παράσταση με τα έθιμα του ποντιακού γάμου.

15-2003 Το χορευτικό μας χόρεψε ποντιακούς χορούς στις κατασκηνώσεις της Μητρόπολης στην Παναγία Δοβρά.

19-7-2003 Παρακολούθησαμε τις εκδηλώσεις που οργάνωσε ο σύλλογος του Προμηθέα.

20-7-2003 Συμμετοχή της χορωδίας μας με ακριτικά τραγούδια στις εκδηλώσεις της Πατρίδας.

21-7-2003 Το χορευτικό μας συγκρότημα πήρε μέρος στις εκδηλώσεις της Πατρίδας.

25-26-27/7/2003 Συναπάντημα Ποντιακών Νεολαίων στην Παναγία Σουμελά με λογιές-λογιές εκδηλώσεις.

28-7-2003 Παρακολούθησαμε τα εγκαίνια του Ιερού Ναού στην Αγία Τριάδα Ημαθίας

2-8-2003 Πήραμε μέρος με το χορευτικό μας στις εκδηλώσεις του Συλλόγου Σπάρτακος στην Άνθεια Αλεξανδρούπολης.(διανυκτέρευση).

6-8-2003 Το χορευτικό της Λέσχης πήρε μέρος στις εκδηλώσεις του Νέου Προδρόμου.

9-8-2003 Στις εκδηλώσεις για την γενοκτονία του ποντιακού ελληνισμού που έγιναν στην Καστανιά από τον ΤΟΚ πήραμε μέρος με το χορευτικό μας συγκρότημα, (θεατρικό δρώμενο).

14-8-2003 Το χορευτικό συγκρότημα της Λέσχης πήρε μέρος στις ετήσιες εκδηλώσεις της Παναγίας Σουμελά.

25-8-2003 Συναυλία Πέτρου Γαϊτάνου (συνδιοργάνωση ΔΕΠ- Ε.Λ.Β.).

14-9-2003 Στις εκδηλώσεις μνήμης των Μικρασιατών πήρε μέρος το χορευτικό μας συγκρότημα.

11-10-2003 Εκδήλωση της Λέσχης για το Μακεδόνικο Αγώνα (ομιλία από τον καθηγητή κ. Βαβούσκο, απονομές τιμητικών διακρίσεων).

12-10-2003 Συνάντηση του Δ.Σ. με τους γονείς των παιδιών του χορευτικού

τμήματος. Συζήτηση για τους σκοπούς της Λέσχης.

7-11-2003 Συμμετοχή μας σε σύσκεψη πολιτιστικών φορέων με τον κ. Τροχόπουλο για τη διοργάνωση αποκριάτικων εκδηλώσεων.

8-11-2003 Συνέδριο Μαθηματικής Εταιρίας στ Ξενοδοχείο «ΑΠΕΣ» όπου το χορευτικό συγκρότημα της Λέσχης παρουσίασε ποντιακούς χορούς.

11-11-2003 Συνάντηση με τον κ. Βαλσαμίδη στη Νάουσα για την πραγματοποίηση πολιτιστικής αποστολής της Ευξείνου Λέσχης εκτός συνόρων.

17-11-2003 Κατάθεση στεφάνου για το Πολυτεχνείο.

26-11-2003 Παρακολούθησαμε στο Χώρο Τεχνών την εκδήλωση που πραγματοποιήσε το ΣΔΑΕΕ (Β'Σ.Σ.).

28-11-2003 Πραγματοποιήθηκε στο κέντρο «ΑΚΡΙΤΑΣ» ο χορός του χορευτικού τμήματος της Ευξείνου Λέσχης.

3-12-2003 Παρακολούθησαμε στο Χώρο Τεχνών εκδήλωση που έγινε για παιδιά με ειδικές ανάγκες. Επίσης παρακολούθησαμε την εκδήλωση στην Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη.

10-12-2003 Παρακολούθησαμε ομιλίες στη Στέγη για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα.

12-12-2003 Διασυλλογικός χορός στο κέντρο «ΑΚΡΙΤΑΣ» (δωρεάν συμμετοχή).

14-12-2003 Συμμετοχή του χορευτικού μας συγκροτήματος στο χορό του Γηροκομείου.

26-12-2003 Το εφηβικό χορευτικό μας πήρε μέρος σε εκδήλωση που έγινε στη Νικομήδεια (Χριστουγεννιάτικα έθιμα στον Πόντο).

27-12-2003 Πήγαμε στο τραπέζι αγάπης (γουρουνοχαρά) που οργανώθηκε στη Βεργίνα.

31-12-2003 Μέλη του Δ.Σ. παιδιά του χορευτικού και κυρίες της χορωδίας είπαν τα Κάλαντα στον Στρατηγό, στον Δ/τη Β' ΤΑΞΥΠ, στον Μητροπολίτη, στον Νομάρχη και στον Δήμαρχο Βέροιας.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Γιάννης Μιχαηλίδης
Ο Γ. Γραμματέας
Μιχάλης Γερασιμίδης

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Ο "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ" με χαρά θα φιλοξενεί την παρουσίαση βιβλίων και περιοδικών που αφορούν τον Πόντο.

Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να στέλνουν ένα αντίτυπο του βιβλίου ή του περιοδικού τους για τον παραπάνω σκοπό.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΓΑΒΡΑΔΩΝ Συγκροτήθηκε σε Σώμα

Του Κώστα Κουση
Το πρώτο Δ.Σ. της «Αδελφότητας των Απανταχού Γαβράδων» συγκροτήθηκε σε σώμα την 25η Ιανουαρίου 2004, αφού προηγουμένως στην κατάμεστη αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου του Ιερού ναού της Ευαγγελιστρίας Πειραιά από απογόνους της ιστορικής και πολυπληθούς οικογένειας Γαβράδων, έγινε η κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας, παρουσία του Σεβασμιότατου Επίσκοπου Βελεστίνου κ. Δαμασκηνού.

Οι τυχεροί της χρονιάς που έτχχαν το πατροπαράδο φλουρί, ένα έθιμο που ανάγεται στην εποχή του Αγίου Βασιλείου, ήταν οι κ.κ. Ιωάννα Γαβρά, ΜαρίαΤαβρά και Κων/νος Κατσιμαντής. Αμέσως μετά και σε ένα κλίμα πλήρους ικανοποίησης, αναλύθηκαν οι σκοποί και οι στόχοι της Αδελφότητας και αμέσως μετά έγιναν με απόλυτη επιτυχία οι πρώτες εκλογές για την ανάδειξη του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου. Για πρακτικούς λόγους οι εκλεγέντες συγκροτήθηκαν αμέσως σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος:	Νικόλαος Γαβράς του Παύλου
Αντιπρόεδρος:	Μιχαήλ Γαβράς του Φωτίου
Γεν. Γραμματέας:	Κων/νος Γαβράς του Αναστασίου
Ταμίας:	Φωτεινή Γαβρά του Γεωργίου
Έφορος:	Χρήστος Γαβράς του Θεόδωρου
Μέλος:	Ανδρέας Γαβράς του Μάρκου
Μέλος:	Κασσιανή Γαβρά του Ανδρέα και
Μέλος:	Χρυσούλα Μουρατίδου του Αναστασίου

Αξιζει να αναφέρουμε ότι το επόμενο Σαββατοκύριακο 31/1 και 1/2/04 η Αδελφότητα παραβρέθηκε με τον Πρόεδρο της στο Επιστημονικό Συμπόσιο «Περί Πόντου» που συνδιοργάνωσαν 5 ποντιακοί φορείς της Θεσ/νίκης στην αίθουσα τελετών της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ, όπου και τιμήθηκαν δύο κορυφαίοι Βυζαντινολόγοι και Ποντιολόγοι της εποχής μας.

Ο γνωστός σε όλους μας Καθηγητής Οδυσσέας Λαμψιδής και Βρετανός Καθηγητής Βυζαντινής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Birmingham κ. Anthony Brier.

Ο κ. Brier είναι και ο πρώτος Βυζαντινολόγος που αναφέρθηκε με λεπτομέρειες στη χιλιόχρονη διαδρομή της οικογένειας Γαβράδων, μια από τις παλαιότερες και ενδοξότερες οικογένειες του Πόντου δίπλα σε εκείνες των Υψηλάντηδων, των Μουρούζιδων, κλπ.

Πρέπει να αναφέρουμε ότι το Επιστημονικό Συνέδριο έκλεισε με την προβολή κινηματογραφικής ταινίας-ντοκουμέντο της εποχής των διωγμών των Ποντίων από τις πατρογονικές τους εστίες!

Τον αλησμόνητο Πόντο!

Διεύθυνση γραφείων Αδελφότητας: Σταδίου 48, 10564 Αθήνα (Υπόψη κ. Ιωάννη Γαβρά), τηλ.: 210 3421816, 6972309239 (κ. Νίκος Γαβράς).

"Ενωση Ποντίων",
αριθ. φυλ. 282, 2004

Ο Πρόεδρος της Αδελφότητας των Απανταχού Γαβράδων κ. Νίκος Γαβράς, προσφέρει στον Καθηγητή κ. Α. Μπράιερ δυο βιβλία σχετικά με την ιστορία της ομώνυμης οικογένειας.

ΠΑΛΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΜΕ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Θαυμασμός για τον Ποντιακό Ελληνισμό

Κ. Διευθυντά,

Από πολύ μικρός είχα μάθει στο δημοτικό σχολείο το μύθο της Αργοναυτικής εκστρατείας και μου δημιουργήθηκε η εντύπωση ότι οι εκλεκτοί Έλληνες που πήγαν στην Κολχίδα με τα πλοία τους πριν από τέσσερις χιλιάδες χρόνια, αφού πήραν το χρυσόμαλλο δέρας Ξαναγύρισαν όλοι πίσω και πήγε ο καθένας στον τόπο του και έτσι η μεγάλη αυτή εκστρατεία έμεινε χωρίς αποτέλεσμα και συνέπειες.

Όταν πήγα στο γυμνάσιο, έμαθα από λίγα λόγια που γράφει η ιστορία ότι στα 88 και στα 86 π.Χ. ο βασιλιάς του Πόντου Μιθριδάτης επικεφαλής όλων των Ελλήνων πολέμησε στη Χερώνεια και τον Ορχομενό για να ελευθερώσει την Ελλάδα από το ρωμαϊκό ζυγό, αλλά νικήθηκε και περιορίστηκε στο ελληνικό κράτος του Πόντου.

Στα 1930 υπηρέτησα στο Κιλίκις και στηνελληνογιουγκοσλαβική μεθόριο μέχρι το 1933, ως κατώτερος αξιωματικός του πεζικού, και αργότερα στις Πρέσπες και τη Δράμα. Εκεί έζησα μαζί με τους Ποντίους, έμαθα τα ήθη και τα έθιμά τους, τους λεβέντικους χορούς τους και θαύμασα την αρχαϊζουσα γλώσσα τους.

Η φυσική τους ευφυία, η ζωτικότητα τους, η φιλοξενία τους, η δημιουργική τους ικανότητα, η κοινωνική τους πειθαρχία, η έμφυτος ευψυχία τους και η προς την πρόοδο και τον πολιτισμό κλίση των Ελλήνων αυτών με την καλοκάγαθο ψυχήν με εντυπωσίασαν και με έκαναν να τους αγαπήσω από τα μύχια της καρδιάς μου.

Διαβάζοντας για να μάθω την ιστορία του ελληνικού αυτού λαού, βρέθηκα προ μιας καταπληκτικής σταδιοδρομίας τεσσάρων χιλιάδων ετών και διερωπήθηκα γιατί η ελληνική ιστορία δεν άνοιξε διάπλατα την αγκαλιά της, για να βάλει μέσα σε ξεχωριστή μάλιστα και διακριτική θέση τα εκλεκτά αυτά τέκνα της ελληνικής φυλής, που μεταδώσανε τον ελληνικό πολιτισμό στους βαρβάρους λαούς που κατοικούσαν γύρω από τη Μαύρη Θάλασσα και δημιούργησανε το σκληρό πυρήνα, γύρω από τον οποίο αγωνίστηκαν οι λαοί της κεντρικής, της ανατολικής και της βόρειας Μικρής Ασίας, για την επιβίωσή τους και τη λευτεριά τους.

Αλλά δεν είναι μόνον τούτο. Η γνήσια αυτή ελληνική ράτσα των Ποντίων δεν σημείωσε μόνον την παρουσία της εις την περιοχή του Πόντου, αλλά και σε πολλές περιοχές της Ελλάδας και τα νησιά της, όπου τα γενναία τέκνα τους πολέμησαν ηρωικά για τη γενική υπόθεση της ελληνικής λευτερίας. Ετσι θα τους δούμε να πολεμάνε στις θάλασσες, στα νησιά, στην Κύπρο, την Κρήτη, τη Μάνη και το Μοριά, από την πτώση της Βασιλεύουσας μέχρι την εθνεγερσία του 1821. Το ανά χείρας δεν είναι τίποτε άλλο παρά το ξέσπασμα του θαυμασμού ενός Έλληνα αξιωματικού, προς τον ηρωικό και μεγάλο Ποντιακό Ελληνισμό, του οποίου τη λαμπρή ιστορία επέξια συνεχίζουσαν οι κατασπαρμένοι σε όλη την Ελλάδα Πόντιοι, μετά την θλιβερή εκδίωξη από την γη των προγόντων τους υπό των Τούρκων, το 1922-1923.

Γεώργιος Καραγιάννης
Αντιστράτηγος ε.α.
"Μακεδονία", 7-5-1999

ΠΑΛΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΜΕ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Έλληνες του Πόντου

Από τον κ. Χρ. Μητσακόπουλο

Οι λίγες γραμμές που απευθύνω μέσω της Καθημερινής, αφορούν στην ονομασία των Ελλήνων που επαναπατρίστηκαν (και επαναπατρίζονται) από την τέως ΕΣΣΔ. Πολλές φορές τα ΜΜΕ (τηλεοράσεις, εφημερίδες κ.λπ.) αναφερόμενα σε ειδήσεις για τους ανωτέρω, τους ονομάζουν "Ρωσοπόντιους"...

Μα, για όνομα του Θεού, γιατί αυτός ο "τίτλος";

Τι θα πει Ρωσοπόντιος; Αυτοί δεν είναι Έλληνες της διασποράς;

Γιατί, ορθώς αναφερόμεθα σε Έλληνες της Βορείου Ηπείρου, της Αιγύπτου, της Ιμβρου και Τενέδου, της Κωνσταντινουπόλεως κ.ο.κ. και στην προκειμένη περίπτωση, όχι Έλληνες της Ρωσίας (ή αν θέλετε της τ.ΕΣΣΔ) αλλά Ρωσοπόντιους.

Αυτή η ονομασία είναι, κατά τη γνώμη μου, η πρόβλεψη, ή ακόμη θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί η κατονομασία "Έλληνες του Πόντου". Εχω προσωπική αντίληψη της αγάπης τους προς την πατρίδα. υπηρέτησα (ήδη συνταξιούχος του ΥΠΕΞ) επί μακρόν στην Πρεσβεία μας στη Μόσχα και έχω πάμπολλα περιστατικά που αφορούν στην αγάπη τους προς την πατρίδα. αρκεί να σας αναφέρω ότι παρ' όλους τους διωγμούς που υπέστησαν από το σταλινικό καθεστώς και, εν γένει, από τη σοβιετική "ισοπολιτεία" έμειναν Έλληνες στα βάθη της ψυχής τους. Διετήρησαν χωρίς σχολεία τη γλώσσα και χωρίς εκκλησίες τη θρησκεία (στο αθεϊστικό καθεστώς) και τα ήθη και έθιμά μας. Αυτοί που σας περιέγραψα εν ολίγοις, είναι οι "Ρωσοπόντιοι" κατ' εμέ, Έλληνες του Ευξείνου Πόντου ή Έλληνες της τέως ΕΣΣΔ ή της Ρωσίας.

Χρήστος Γρ. Μητσακόπουλος
Μεσολογίου 1-8 Αμαρούσιον
"ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", 25-2-1996

Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ

Του Γ.Θ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Πρ. Προϊσταμένου Γρ. Β/θμιας
Εκπ/σης

Ο Μακαριστός Μητροπολίτης Νευροκοπίου και Ζιχνών Αγαθάγγελος Τσαούσης, αδελφός της μάνας μου, στον επίλογο του βιβλίου του «Η Ιστορία του εν Πόντω χωρίω Χόψα», 1960, γράφει: «Μακαρίζομεν εκείνους, οίτινες θα αξιωθούν ποτέ, να επιστρέψουν εις τα άγια και πεφιλημένα εκείνα χώματα. Μακαρίζομεν εκείνους οι οποίοι θα επαναρχίσουν τας ιεροτελεστίας της αγίας

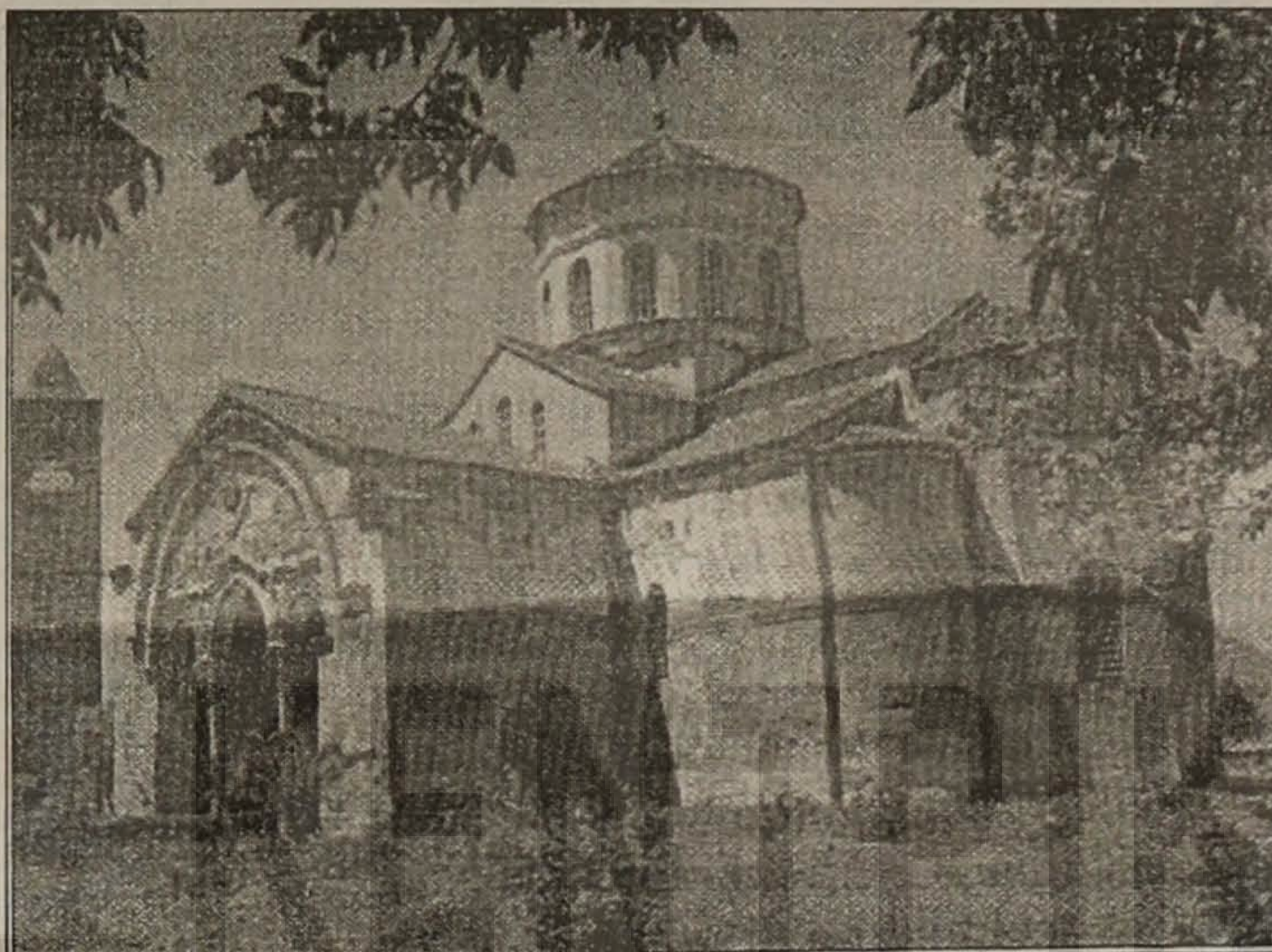
ημών θρησκείας επί των τάφων των πατέρων ημών, ων αι ψυχαί θα σκιρτούν και θα αγάλλωνται

Θεωρώ ευτυχή τον εαυτό μου, γιατί με αξίωσε ο Θεός να τελέσω Τρισάγιο στη μνήμη του στα ερείπια των ναών της Παναγίας Σουμελά και του Αγίου Ιωάννη του Βαζελώ-να με τον παπα-Παύλο, ηγούμενο της Παναγίας Σουμελά Βερμίου.

Ήταν διακαής πόθος μου και ταυτόχρονα Τάμα ζωής. Έτσι βρέθηκα στον Πόντο για Προσκύνημα τα καλοκαίρια του 1997 και 1998 και επισκέφθηκα τα χωριά των γονιών μου Αυλήα και Χόψα στην περιοχή της Αργυρούπολης (Κιμισχανάς). Επίκεντρο του Προσκυνηματος ήταν η Τραπεζούντα με τα Βυζαντινά μνημεία της, τα οποία οφείλονται στους Κομνηνούς κύρια από τις αρχές του 13ου αιώνα ως το 1461. Οι Κομνηνοί πήγαν στην Τραπεζούντα, μετά την κατάκτηση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους της 4ης Σταυροφορίας το 1204.

Από τα μνημεία της εποχής εκείνης αυτό που διατηρείται καλύτερα είναι ο ναός της Αγίας Σοφίας.

Ο πρώτος ναός στην ίδια θέση κτίστηκε σε σχήμα Βασιλικής προ των Κομνηνών. Ο ναός αυτός διευρύνθηκε από τους Κομνηνούς και μετατράπηκε σε Μητροπολιτικό ναό από τον Μανουήλ Ι., αυτοκράτορα της Τραπεζούντας από το 1238 μέχρι το 1263. Ο ναός έχει σχήμα σταυρού με έναν κεντρικό θόλο. Στη βόρεια και δυτική πλευρά υπάρχουν πόρτες, των οποίων προηγούνται πρόνοιαι διακοσμημένοι με πολλά γλυπτά. Το εσωτερικό του ναού αρχικά ή-

ταν διακοσμημένο με εικόνες οι οποίες καλύφθηκαν με κονίαμα, όταν ο ναός μετατράπηκε σε τζαμί. Τελευταία αποκαλύφθηκε μια μεγάλη εικόνα της Παναγίας με δύο Αρχαγγέλους δεξιά και αριστερά της Παναγίας. Το στυλ συγγενεύει με το στυλ των ναών της Κωνσταντινούπολης. Τέσσερις κολόνες στο κέντρο του ναού συγκρατούσαν τον τρούλο, που είχε διάμετρο 5,35 μ. και φωτιζόνταν από 12 παράθυρα. Τόξα, πάνω στα οποία ακουμπούσαν οι τέσσερις θόλοι, που σχημάτιζαν το σχήμα του σταυρού.

Τοιχογραφίες εξαιρετικής τέχνης στόλιζαν το ναό, καθώς και ένα θαυμάσιο μωσαϊκό δάπεδο, που στο κέντρο του παρίστανε αετό που πιάνει λαγό και έγινε σε ανάμνηση της μεγάλης νίκης του αυτοκράτορα Ανδρόνικου Α' του Γίδου το έτος 1223 εναντίον του Μελίκ, σουλτάνου του ίκονιου, τον οποίο και αιχμαλώτισε.

Το ανάγλυφο αυτό αφαιρέθηκε το 1860 από τη θέση του κάτω από δραματικές συνθήκες από έναν τολμηρό Κρωμαίο πρωτομάστορα, ο οποίος είχε αναλάβει την επισκευή του τεμένους και το μετέφερε κρυφά στο ναό της Παναγίας της ενορίας των Μαντζάντων της Κρώμνης. Κατά την ανταλλαγή των πληθυσμών κατορθώθηκε η μεταφορά του στη Θεσσαλονίκη (1923),

όπου φυλάσσεται στο Μουσείο του Αγίου Γεωργίου (Ροτόντα).

Κατά τον Φαλμαράιερ υπήρχε τοιχογραφία σε φυσικό μέγεθος ολόσωμη εικόνα τον αυτοκράτορα Μανουήλ Α' στη δεξιά είσοδο του ναού. Στο κεφάλι του, αντί για στέμμα, υπήρχε μια ταινία στολισμένη με δυο σειρές μαργαριτάρια.

Στα ρούχα του εικονίζονταν δύο σειρές μονοκέφαλοι αετοί, ο καθένας μέσα σε κύκλο, διαμέτρου 20 εκατοστών, ενώ σ' έναν τέτοιο κύκλο στο στήθος του αυτοκράτορα εικονίζονταν ο Άγιος Ευγένιος έφιππος.

Ο ναός ήταν αφιερωμένος στη Σοφία ή το Λόγο του Θεού, δηλ. στον Ιησού Χριστό.

Σήμερα η Αγία Σοφία τελεί υπό νέα λεπτομερή μελέτη υπό την αιγίδα του Ιδρύματος ΟΥΩΚΕΡ και του Βρετανικού Ινστιτούτου με άδεια του Τούρκου γενικού διευθυντού αρχαιοτήτων.

Πιστεύουμε ότι πάρα πολλά θα αποκαλυφθούν από τον καθαρισμό του κονιάματος, που θα φέρουν στο φως την τοπική Ιστορία αλλά και τη μεταγενέστερη βυζαντινή τέχνη στο σύνολο της. Ίδωμεν.

Δύο φορές βρέθηκα στην Τραπεζούντα (καλοκαίρι του 1997 και 1998) και στα δύο προσκυνημάτα μου στο ναό της Αγίας Σοφίας με συγκίνηση και αναπόληση της Ιστορίας έχυσα πικρά δάκρυα για το τί είχαμε και τί χάσαμε. Νομίζω πως έτσι εξεπλήρωσα κατά ένα μέρος και την επιθυμία του μακαριστού θείου μου Αγαθαγγέλου για επίσκεψη στα Άγια Χώματα του Πόντου. Μακάρι να με αξιώσει ο Θεός να προσκυνήσω για τρίτη φορά τον Πόντο και τα ιερά και όσια των προγόνων μας. Βιβλιογραφία

1. Εγκυκλοπαίδεια Ελευθερουδάκη
2. Εγκυκλοπαίδεια Ποντιακού Ελληνισμού
3. Ποντιακή Εστία α' περιόδου , 4. Προσωπικά ενθυμήματα

ΤΟ ΛΑΛΕΜΑΝ

Για τον αποκριάτικο
χορό της Ε.Λ.Β.

Είκοστή Κουντούρ", Παρασκευή σ' αύτο τη χρονίαν, το τρανόν τον χορόν εμουν εφτάμε άλλο μία. Οριάσον ανασπάλετε, φορέστε και αλλάξτεν, να παίρετε εισπήτρια τερέστεν και προφτάστεν. Η ώρα εννέα από βραδύς ελάτε στον Γκαντιδην. Λύρα θα παίζ' ούς να μερών ο Πάντζιον ο Ασλανίδης, τραγωδίας θα τραγωδεί ο Γιωρτς' ο Εμμανουηλίδης. Τηλέφωνα: (23310) 72060 και (23310) 28356.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση της Ε.Λ.Β.

Με απόλυτη επιτυχία πραγματοποιήθηκαν την 8η Φεβρουαρίου 2004, ημέρα Κυριακή στο Πνευματικό - Εκθεσιακό Κέντρο με τα εξής θέματα της ημερήσιας διάταξης:

1. Απολογισμός έργου του 2003 από τον Πρόεδρο κ. Γιάννη Μιχαηλίδη και προγραμματισμός για το 2004.
2. Οικονομικός απολογισμός από την Ταμία της Λέσχης.
3. Διευκρινιστικές ερωτήσεις - προτάσεις.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

Η Δ/ση του "Αργοναύτη" θερμά ευχαριστεί τον επίτιμο Πρόεδρο της Ε.Λ.Β. και συνεργάτη της εφημερίδας μας κ. Γιώργο Χιονίδη, το μέλος της Ε.Λ.Β. και συνεργάτη της εφημερίδας μας κ. Απόστολο Ιωσηφίδη και το επίτιμο μέλος της Ε.Λ.Β. και συνεργάτη της εφημερίδας μας κ. Ανδρέα Ταταρίδη από τη Ζάκυνθο για το ενδιαφέρον τους να εφοδιάσουν τη σύνταξη της εφημερίδας μας με επίκαιρα δημοσιεύματα ποντιακού περιεχομένου από άλλες εφημερίδες (ποντιακές και μη).

Η ΛΥΡΑ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΝ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ο ποντιακός ελληνισμός μέσα από τις ποικίλες βιωματικές του καταστάσεις: ιδεολογικές, θρησκευτικές, εθνικές, κοινωνικές, αισθητικές και άλλες έχει δημιουργήσει τη μούσα του, που από πολύ παλιά μέχρι σήμερα με τις διάφορες μορφές έκφρασης της, αποτελεί έναν φορέα που αντανακλά υπό μία έννοια την ιστορία του.

Η ποντιακή μουσική γεννιέται και αναπτύσσεται από τους βυζαντινούς χρόνους μέχρι και σήμερα" ειδικότερα αποκτά οντότητα μέσα σε τρεις διαφορετικές, από άποψη πολιτειακής οργάνωσης περιόδους. Η πρώτη περίοδος αναφέρεται στο χρονικό διάστημα από τον 8ο αιώνα μ.Χ. μέχρι και τους τελευταίους Κομνηνούς 1461 μ.Χ. με την κατάληψη της Τραπεζούντας. Η δεύτερη αναφέρεται στην τουρκοκρατία, από την άλωση της Κωνσταντινούπολης 1453 μ.Χ. μέχρι τον ξεριζωμό του 1922 και η τρίτη περίοδος, από τον ξεριζωμό μέχρι τις μέρες μας. Οι τρεις παραπάνω περίοδοι, χαρακτηρίζονται από ποικίλες και έντονες ιστορικές καταστάσεις. Αυτές αποτελούν το υπόστρωμα από το οποίο εμπνέεται ο λαϊκός ποιητής και δημιουργεί τη μουσάτου. Η από μουσικής πλευράς ιστορική αυτή διαδρομή απηχεί ορισμένες θεμελιακές αρχές που είναι ταυτισμένες με την ποντιακή λύρα ή κεμεντζέ και πάνω στις οποίες δομήθηκε το ποντιακό μουσικό ιδίωμα.

Κατ' αρχήν επισημαίνεται ότι η ποντιακή λύρα στα

πλαίσια των ελληνικών παραδοσιακών οργάνων, αποτελεί ένα

εξαιρετικά ιδιόμορφο στοιχείο και αυτό προκύπτει κυρίως από τον τρόπο που χρησιμοποιεί τα μουσικά συστήματα. Πιθανόν ο τρόπος χρήσης να προσδιόρισε το είδος κατασκευής της λύρας ή και το αντίθετο· δηλαδή από την τυχαία και αυθόρμητη ίσως επινόηση της κατασκευής της λύρας και βέβαια από τους τρόπους παιξίματος της, μπορεί να προέκυψαν τα μουσικά συστήματα, βάσει των οποίων τελικά διαρθρώνεται και μορφοποιείται η ποντιακή μουσική.

Η λύρα αποτελεί το κύριο όργανο της ποντιακής μουσικής· παίζεται με δοξάρι με την τριβή των τριχών πάνω στις τρεις χορδές της· ήταν όργανο διαδεδομένο στον Πόντο και την Καππαδοκία. Σήμερα παίζεται από όλον τον ποντιακό ελληνισμό.

Η εθνομουσικολογική έρευνα με τις λίγες μαρτυρίες που διαθέτει - χειρόγραφα και διάφορες απεικονίσεις - δεν προσδιορίζει καθαρά την ιστορική της προέ-

λευση. Παρ' όλα αυτά, τα μουσικά συστήματα -τετράχορδα- καθώς και ο τρόπος χρήσης τους, απηχούν αρχαιοελληνικά μουσικά δεδομένα, τουλάχιστον στην πιο απλή τους μορφή. Στο παίξιμο της λύρας υπάρχει ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό που της δίνει το προνόμιο της μοναδικότητας και ίσως συνδέει τα ακούσματα της με ακούσματα της αρχαίας ελληνικής μουσικής. Ως ιδιαίτερο λοιπόν χαρακτηριστικό στο παίξιμο της λύρας είναι η ταυτόχρονη ή η παράλληλη ήχηση δύο μελωδικών γραμμών που απέχουν μεταξύ τους κατά τέσσερις φθόγγους· κατ' επέκταση η απόσταση με διαφορά τεσσάρων φθόγγων, από τη μια αποτελεί το χαρακτηριστικό των μουσικών συστημάτων και από την άλλη βρίσκεται πάντοτε "εν δυνάμει" κατά την εκτέλεση της μουσικής. Βέβαια τα παραπάνω δεν αναφέρονται για να αποδειχθεί η λύρα πιο ελληνικότερο από τα άλλα όργανα αλλά, γίνεται μία επισήμανση για το πόσο δεσμευτικό όργανο είναι ως προς τις συγκεκριμένες επιλογές της μουσικής απόδοσης· με αυτήν την προϋπόθεση εύκολα ο κάθε λυράρης, μπορεί να εκτελεί τα παραδοσιακά δεδομένα. Ένα παράδειγμα από άλλο χώρο θα έκανε ευκολότερη την παραπάνω σκέψη. Το πιάνο· όργανο κυρίως της ευρωπαϊκής μουσικής, δεν μπορεί να αποδώσει συνολικά τη χροιά και το ύφος της ποντιακής μουσικής, όσο καλός κι αν είναι ο εκτελεστής· ο λόγος είναι ότι, όλοι οι ήχοι του πιάνου είναι προκαθορισμένου ύψους και αυτό αντιτίθεται στις απαιτήσεις της ποντιακής μουσικής τεχντροπίας. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει γενικά μία τάση αλλοίωσης της παλαιάς μουσικής, αυτό οφείλεται στη ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη.

Όμως και εδώ επισημαίνεται ότι όσο κι αν έχουν παρεμφερήσει νέα στοιχεία στην ποντιακή μουσική, σε καμία περίπτωση δεν αλλοίωσαν τη βασική μορφολογική της δομή· αυτό οφείλεται στη λύρα.

Παράδειγμα: σε ένα παραδοσιακό χτισμένο τραγούδι, όσο κι αν, από αφέλεια ή άγνοια προσθέσουν νέα δεδομένα όπως: κιθάρα, αρμόνιο, ηλεκτρονικό ήχο και άλλα, δεν αλλοιώνεται ο αρχικός χαρακτήρας ή η μορφολογική δομή της μουσικής, εκτός βέβαια αν λείπει εντελώς η λύρα από την πρακτική διαδικασία· κατά συνέπεια τότε θα πρόκειται για μη ποντιακή μουσική.

Η λύρα από πλευράς τεχνικής αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς παράγοντες της διαμόρφωσης και της διάδοσης της ποντιακής μουσικής με το λυρισμό της και την αγωνιστική της χροιά, δυναμώνει και προωθεί την έμπνευση, την αισιοδοξία, την αυτοπεποίθηση και γενικά συμβάλει αποφασιστικά στην ενοποίηση και στις διάφορες διεκδικήσεις του ποντιακού ελληνισμού μέσα στο πέρασμα του χρόνου.

ΠΑΥΛΟΣ Α. ΓΑΪΤΑΝΙΔΗΣ
καθηγητής μουσικής, μουσικολόγος, συνθέτης
Αναδημοσίευση "Εύξεινος Λέσχη Θεσσαλονίκης", αριθ. Φυλ. 289, 1999

Αναλύει ο καθηγητής Πανεπιστημίου της Βοστώνης Κ. Χιονίδης

Η θαυμάσια εποχή του... γεωγράφου Στράβωνα

Ενας από τους μεγαλύτερους γεωγράφους και ιστορικούς, που ανέδειξε η ανθρωπότητα, είναι και ο Στράβων, ο μεγάλος Έλληνας επιστήμονας της αρχαιότητας. Πρόκειται για τον Στράβωνα, ο οποίος γεννήθηκε στην Αμάσεια του Πόντου το 63 π.Χ. και πέθανε το 23 μ.Χ. Από την πλευρά της μητέρας του, ο Στράβων ανήκε σε μια περίφημη και σπουδαία οικογένεια, που κατείχε σημαντικές κυβερνητικές θέσεις στην υπηρεσία του Μιθριδάτη ΣΤ του Ευπάτορος.

Το 44 π.Χ. πήγε δια μέσου της Κορίνθου στην Ρώμη, για να συνεχίσει τις σπουδές του. Στη Ρώμη ο σπουδαιότερος δάσκαλος του Στράβωνος ήταν ο Τυραννίων, που γεννήθηκε στην Αμισό (Σαμψούντα) του Πόντου. Αυτούς ασκούσε μεγάλη επίδραση στον μαθητή του. Γιατί, με τη δική του καθοδήγηση ο Στράβων έγραψε αργότερα τα περίφημα "Γεωγραφικά" του. Στην Αλεξάνδρεια δε σπούδασε μαθηματικά, αστρονομία και ιστορία.

Ο Στράβων ταξίδεψε από την Αρμενία και Ελλάδα μέχρι την Ιταλία, και από τον Εύξεινο Πόντο, Μικρά Ασία και Αίγυπτο μέχρι την Αιθιοπία. Οι εργασίες και τα βιβλία του είναι μια εξαιρετική και μεγάλη πηγή ιστορίας και γεωγραφίας για την γνώση και σπουδή του τότε αρχαίου κόσμου.

Το πρώτο σπουδαίο έργο του Στράβωνος ήταν τα "Ιστορικά Υπομνήματα" που περιλάμβαναν 47 βιβλία. Δυστυχώς, από τα βιβλία αυτά δεν διασώθηκαν παρά μόνο λίγες παραπομπές. Το δεύτερο σπουδαίο του σύγγραμμα ήταν τα "Γεωγραφικά" του, γραμμένα σε 17 βιβλία που όλα διασώθηκαν. Από τα "Γεωγραφικά" του, μετά τα δύο πρώτα, που είναι εισαγωγικά βιβλία στο III, IV, V, VI βιβλίο, ο Στράβων γράφει για την Ισπανία, την Γαλλία, την Ιταλία και τη Σικελία. Στο VII βιβλίο γράφει για το Βόρειο, Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη και για τις Ευρωπαϊκές ακτές του Ευξείνου Πόντου.

Στο VIII, IX και X βιβλίο ο Στράβων γράφει για την Ελλάδα, στο XI, XII, XIII, και XIV βιβλίο αναφέρει για τις Ασιατικές ακτές του Ευξείνου Πόντου, τον Καύκασο, το Βόρειο Ιράν, και τη Μικρά Ασία.

Το XV βιβλίο σχετίζεται με τις Ινδίες και το Ιράν. Το XVI βιβλίο με την Ασσυρία, Βαβυλωνία, Μεσοποταμία, Συρία, Παλαιστίνη και Αραβία. Και το XVII βιβλίο με την Αίγυπτο, Αιθιοπία και τις Αφρικάνικες ακτές της Μεσογείου μαζί με την Μαυριτανία.

Τα "Γεωγραφικά" συγκεντρώθηκαν στην Αλεξάνδρεια και Ρώμη. Αλλά, ο Στράβων, έγραψε και δημοσίευσε τα βιβλία του στην γενέτειρά του την Αμάσεια, και με την χρηματική βοήθεια της βασίλισσας του Πόντου Πυθοδώριδος, συζύγου του βασιλέα Πολέμων.

Από τους βασικούς σκοπούς των ιστορικών απομνημονευμάτων του Στράβωνος ήταν ο προγραμματισμός και κατατοπισμός των πολιτικών και δημοσίων υπαλλήλων. Γι' αυτό και τα βιβλία του είναι γεμάτα από περιγραφές των γεωργικών προϊόντων και των φυσικών, πολιτικών, ιστορικών και θρησκευτικών χαρακτηριστικών κάθε χώρας. Το κολοσσιαίο έργο του Στράβωνος είναι μια αποθήκη γεμάτων από πληροφορίες πάνω σε θέματα της γεωγραφίας, ιστορίας και λαογραφίας. Ο δε κόσμος του Στράβωνος είναι ένα συναρμολόγημα από πληροφορίες ταξιδιωτών και αντιπροσωπεύει την έκταση των χαρτογραφικών γνώσεων στην χαραυγή του Χριστιανισμού. Τα "Γεωγραφικά" του Στράβωνος είναι πολύ περισσότερο από μια απλή γεωγραφία. Είναι μια μεγάλη ελαδρή μια ιστορική και φιλοσοφική γεωγραφία.

ΚΩΝΣΤ. ΧΙΟΝΙΔΗΣ Καθηγ. Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Βοστώνης
"ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΝΕΑ"